

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING PEDAGOGIK FAOLIYATINI O'Z-O'ZINI TAHLIL QILISH KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISH

Xamroyeva Nargiza Shavkatovna

Osiyo xalqaro universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining pedagogik faoliyatini o'z-o'zini tahlil qilish kompetensiyasini shakllantirishning ahamiyati, mazmuni va usullari tahlil qilinadi. O'z-o'zini tahlil qilish kompetensiyasi o'qituvchining kasbiy rivojlanishi va ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish uchun muhim vosita hisoblanadi. Maqolada reflektiv kundalik yuritish, pedagogik kuzatuv, video-analiz, o'zaro dars kuzatuv kabi usullar orqali ushbu kompetensiyani shakllantirish yo'llari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, ushbu ko'nikmaning o'qituvchining shaxsiy va kasbiy rivojlanishiga ta'siri ham yoritiladi.

Kalit so'zlar: o'z-o'zini tahlil qilish, pedagogik kompetensiya, refleksiya, boshlang'ich sinf o'qituvchisi, pedagogik kuzatuv, kasbiy rivojlanish, ta'lim sifati.

Zamonaviy ta'lim tizimi jamiyatning ehtiyoj va talablariga muvofiq rivojlanib borayotgan sharoitda, o'qituvchilarning o'z kasbiy faoliyatini tahlil qila olish qobiliyati muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun pedagogik faoliyatni o'z-o'zini tahlil qilish kompetensiyasiga ega bo'lish zarurati kattadir. Ushbu maqolada bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida mazkur kompetensiyani shakllantirishning dolzarbligi, mazmuni, usullari va amaliy jihatlari tahlil etiladi.

O'z-o'zini tahlil qilish kompetensiyasining mohiyati

Pedagogik faoliyatni o'z-o'zini tahlil qilish kompetensiyasi o'qituvchining o'z ishini ob'ektiv baholay olish, kamchiliklarini anglash va pedagogik jarayonni takomillashtirish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar majmuidir. Bu kompetensiya quyidagi asosiy jihatlarni qamrab oladi:

- O'quv jarayonidagi yutuq va kamchiliklarni aniqlash.
- Ta'lim metodlari va vositalarini samaradorlik nuqtayi nazaridan baholash.
- O'quvchilarni o'zlashtirish jarayonini tahlil qilish va diagnostika qilish.
- O'z ustida ishlash, tajriba orttirish va innovatsion yondashuvlarni qo'llash.

O'z-o'zini tahlil qilish kompetensiyasi rivojlangan o'qituvchilar o'z faoliyatini shunchaki bajarmasdan, balki u haqda fikr yuritish, tahlil qilish va takomillashtirish yo'llarini izlash qobiliyatiga ega bo'ladilar.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kompetensiyani shakllantirish usullari

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining pedagogik faoliyatni o'z-o'zini tahlil qilish kompetensiyasini shakllantirish uchun quyidagi usullar samarali hisoblanadi:

1. Reflektiv kundalik yuritish

O'qituvchi o'z darslari haqida qaydlar olib borishi, har bir darsdan keyin nimani to'g'ri bajargani va qaysi jihatlar yaxshilanishi kerakligini yozib borishi lozim. Bu usul o'z-o'zini anglash va pedagogik jarayonga chuqurroq nazar tashlashga yordam beradi.

2. Pedagogik kuzatuv va video-analiz

Amaliyot o'tash jarayonida bo'lajak o'qituvchilarning darslari videoga olinib, keyinchalik tahlil qilinishi mumkin. Bu usul orqali ularning o'z darslarini xolis baholash va muammolarni aniqlash imkoniyati oshadi.

3. Mutaxassis va hamkasblar fikrini olish

Pedagogik faoliyatni tahlil qilishda ustozlarning, tajribali o'qituvchilarning va hamkasblarning fikrini olish juda muhim. Ushbu yondashuv orqali bo'lajak o'qituvchilar o'z faoliyatining ijobiy va salbiy jihatlarini ob'ektiv baholay oladilar.

4. Amaliy seminar va treninglar

Boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun maxsus seminar va treninglar o'tkazilishi zarur. Ularda refleksiya, tahlil va o'z faoliyatini baholash ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan mashg'ulotlar tashkil etilishi mumkin.

5. O'zaro dars kuzatuv

Bo'lajak o'qituvchilar bir-birlarining darslarini kuzatib, fikr almashishlari, dars o'tish metodikasini tahlil qilishlari samarali natijalar beradi. Bu usul orqali ular tajriba orttirib, o'z faoliyatini mukammallashtirishga harakat qiladilar.

O'z-o'zini tahlil qilish kompetensiyasining shaxsiy va kasbiy rivojlanishga ta'siri

Pedagogik faoliyatda o'z-o'zini tahlil qilish kompetensiyasining shakllanganligi o'qituvchining professional va shaxsiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi:

- O'qituvchi o'zining kasbiy kamchiliklarini anglab, ularni bartaraf etish choralari ko'radi.
- O'z faoliyatining samaradorligini oshirish uchun mos metod va vositalarni tanlashga erishadi.
- O'qituvchilarning o'zlashtirish darajasini tahlil qilib, ularga individual yondashuvni shakllantiradi.
- O'qituvchi refleksiv fikrlashni rivojlantirib, o'z pedagogik yondashuvlarini doimiy takomillashtiradi.

Bugungi ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlar, zamonaviy texnologiyalar va kreativ usullar faol qo'llanilayotgan bir paytda, bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun pedagogik faoliyatni tahlil qilish kompetensiyasiga ega bo'lish muhim ahamiyat kasb etadi. Bu nafaqat ularning pedagogik mahoratini oshirishga, balki ta'lim sifatini yaxshilashga ham xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun pedagogik faoliyatni o'z-o'zini tahlil qilish kompetensiyasini shakllantirish o'z kasbiy mahoratini oshirish va ta'lim jarayonining samaradorligini ta'minlashning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Ushbu kompetensiyani rivojlantirish uchun refleksiv kundalik yuritish, pedagogik kuzatuv, o'zaro tahlil va seminarlar kabi usullarni tizimli ravishda qo'llash zarur. O'qituvchi o'z faoliyatini ob'ektiv baholay olgan taqdirdagina, yuqori sifatli ta'limni ta'minlashga erishadi.

Adabiyotlar:

1. Xamroyeva, N. (2024). O 'QUVCHILARNING MEHNAT TARBIYASIDA MEHNAT AN'ANALARINING O 'RNI. *Medicine, pedagogy and technology: theory and practice*, 2(9), 637-650.
2. Shavkatovna, X. N. (2025). TEXNOLOGIK JARAYONLARNING BOSHLANG'ICH TA'LIMDA AHAMIYATI. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(2), 270-273.
3. Jo'Rayeva, D. O. (2024). EDUCATIONAL VIEWS OF PEDAGOGUES TOWARDS THE ENVIRONMENT. *Экономика и социум*, (4-1 (119)), 194-197.
4. Erkinovna, S. D. (2025). BUXORO ADABIY MUHITIDA MUSIQA ILMINING O 'QITILISHI. *Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology*, 2(2), 64-69.
5. Erkinovna, S. D. (2025). BUXORO ADABIY MUHITIDA MUSIQAGA OID QARASHLAR (XIX OXIRI XX ASR BOSHLARIDA). *Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology*, 2(2), 47-52.
6. Икромова, С. А. (2024). КОНСУЛЬТИРОВАНИЕ И ТЕРАПИЯ ЛЮДЕЙ В СОЦИАЛЬНОЙ СРЕДЕ. *New modern researchers: modern proposals and solutions*, 1(2), 8-14.
7. Ikromova, S. A. (2024). EMOTSIYALAR VA ULARNING PSIXOLOGIK TA'SIRI. *Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology*, 1(2), 105-110.
8. Ikromova, S. A. (2024). PSIXOLOGIK MUAMMOLAR VA ULARNING DAVOLASH USULLARI. *Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology*, 1(2), 75-80.
9. Икромова, С. А. (2024). ЭМОЦИИ И ИХ ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ЭФФЕКТЫ. *New modern researchers: modern proposals and solutions*, 1(2), 49-55.
10. Ikromova, S. A. (2024). STRESS VA UNING PSIXOLOGIK TA'SIRI. *Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology*, 1(2), 68-74.
11. Икромова, С. А. (2024). ПСИХОЛОГИЯ РАЗВИТИЯ ОТ ДЕТСТВА ДО ВЗРОСЛОСТИ. *Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology*, 1(3), 1-7.
12. Ikromova, S. A. (2024). PSIXOLOGIK REABILITATSIYA VA MUAMMOLI SHAXSLAR BILAN ISHLASH. *Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology*, 1(2), 111-116.
13. Икромова, С. А. (2024). ГРУППЫ И СОЦИАЛЬНОЕ ВЛИЯНИЕ ЛЮДЕЙ В СОЦИАЛЬНОЙ СРЕДЕ R. *Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology*, 1(3), 32-38.

14. Икромова, С. А. (2024). ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ РЕАБИЛИТАЦИЯ, ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ПОДДЕРЖКА И ВОССТАНОВИТЕЛЬНЫЕ ПРОЦЕССЫ. *New modern researchers: modern proposals and solutions*, 1(2), 56-62.

15. Икромова, С. А. (2024). ПСИХОЛОГИЯ ЛИЧНОСТИ И ВНУТРЕННИЙ МИР ЧЕЛОВЕКА. *Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology*, 1(3), 53-58.

16. Ikromova, S. A. (2024). TUG'ISH VA OTA-ONA BO'LISHNING PSIXOLOGIK ASOSI. *Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology*, 1(2), 117-122.